

İLKEL KABİLELERDE VE BAZI DİNLERDE KABUL TÖRENİ*

Elif ÜSTÜNDAĞ**

E-mail: elifustundag35@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-0170-5081>

Citation/©: Sümer, N. (2023). *İlkel kabilelerde ve bazı dinlerde kabul töreni.*

Çev. Elif Üstündağ. *Türkiye Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 16, 259-274.

DOI Number: <https://doi.org/10.53112/tudear.1393621>

Öz

Kabul töreni, belirli bir yaşa gelince herhangi bir gruba veya topluma katılması için kişiye uygulanan ritüelleri ifade eder. Uygulanma yöntemleri değişse de bu tören, ilkel veya gelişmiş neredeyse her toplumda görülür. Amaç, bireylerin topluma eğitsel, dinsel veya mitsel anlamda alışmalarını sağlamaktır. Yazısız toplumlarda bu törenler, dinsel içerikle yüküldür. İlkelerde kabul töreni, genç kız ya da erkeklerin çocukluktan kurtulup kabilenin yetişkin bireyi kabul edildiği ergenlikte gerçekleşir. Bu tür törenlerde gençler bazı zorlu testlere tabii tutulur. Topluma kabulü hak etmek için sınanmak zorunludur. Bazı ilkel kabilelerde kabul töreni, kişinin koruyucu ruhla ilişkiye girmek için birtakım sınanmalardan geçmesi şeklindedir. Bunu başaran genç, kabile tarafından isim alarak üyelik ve aidiyet kazanır. İleri toplumların dinsel geleneğinde kabul törenleri ise sembolik niteliktedir. İlkelerin bedensel acı çekme biçimindeki kabul törenleri, gelişmiş toplumlarda manevi hazır oluş şeklindedir. Hinduların Upanayana, Yahudilerin Bar/Bat Mitzva ve Hristiyanların vaftiz ritüelleri tipik üyeliğe kabul törenlerini ifade eder.

* Orijinal makale künyesi: Sümer, N. (2018). Initiation ceremony in primitive tribes and some religions. *Dini Araştırmalar* 21(54), 61-80.

** Yüksek Lisans Öğrencisi. İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı.

Etik Beyan: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur. Makale en az iki hakem tarafından incelenmiş, Turnitin kullanılarak benzerlik raporu alınmış ve araştırma/yayın etiğine uygunluğunu teyit edilmiştir.

Ethical Statement: It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited. The article was reviewed by at least two referees, a similarity report was obtained using Turnitin, and compliance with research/publication ethics was confirmed.

Çalışma önemli bir toplumsal ritüel olan kabul töreninin ilkel ve bazı gelişmiş toplumların dinsel geleneğinde nasıl gerçekleştiğini ele almıştır.

Anahtar Kelimeler: Dinler Tarihi, İnisiasyon, Ritüel, Ergenlik, İlkel kabile.

Özet

Bu çalışma hem ilkel kabilelerde hem de medeni toplumlarda kabul töreninin nasıl meydana geldiğini ayrıca medeni toplumların dini geleneklerinde kabul töreninin nasıl uygulandığını derin bir yaklaşım ve karşılaştırma metodu ile birlikte açıklamayı hedeflemektedir. Kabul töreni, kişinin kendi toplumunda yaşayabilmesi için geçmesi gereken önemli bir eşiktir. Kabul töreni hemen her toplumda kolay olmasa da bireyler belirli bir yaşa ulaştığı zaman toplum tarafından kabul edilmeyi beklerler. Çünkü çocukluktan yetişkinliğe, acemilikten ustalığa ve bireysellikten toplumsallığa geçiş belli bir bedel gerektirir. Toplum birinin ne kadar hazır olduğunu bilmeyi ister. Bu sebeple, bir kişinin kültürden kültüre farklılık gösteren bazı çilelerden geçmek zorunda olduğu ve bu çilelerin fiziksel, zihinsel veya psikososyal nitelikte olduğu vurgulanmaktadır. Tüm bu süreçleri geçmek, kişinin geleneksel, dinsel, büyüsel ya da efsanevi olan toplumsal bileşenleri kucaklayarak kabul ettiği anlamına gelir. Bu sebeple toplum, üyelerine kabul töreni boyunca zorluklardan uzak kalmalarına yardım etmek için rehberlik etmeyi ihmal etmez.

İlkel kabileler belirli bir üretim sistemine sahip değildir ve toplayıcılık, avcılık, balıkçılık yaparak geçinirler; ayrıca onlar herhangi bir inanç sistemine, belli bir sisteme, kutsal kitaplara ve kurucuya sahip değildirler. Kabile üyelerinin kendi dininden herhangi bir diğer dine geçmeleri yasaktır. İlkel kabilelerde ataların ruhlarını anmak, doğa olaylarını kontrol etmek ve yüce bir yaratıcıya sahip olmak gibi bazı inançlar vardır. İlkel kabilelerdeki törenler ayrıca bazı inanç sistemlerinde de yer almaktadır. Kabul töreni, ister ilkel ister medeni olsun, diğer birçok toplumda da iyi bilinen bir ritüeldir. Birçok toplumda bir ergene hayatı ve kabul törenini anlatmak zor olduğu gibi, her şeyi kendi başına kavramasını beklemek de zordur. Eğer toplumlar yaşam tecrübelerini gelecek nesillere aktaramazlarsa yok olmakla karşı karşıya kalacaklardır. Çünkü varlıklarını devam ettirmelerinin tek yolu üye sayılarına sahip olmaktır. Toplum ise tek başına dünyaya gelmek için yeterli değildir. Nesiller kültürel iletişim ile yaşamaya devam ettiği için gelenek, görenek, folklör ve dini tecrübelerin gelecek nesillere aktarılması gerekir. Bu çerçevede kabul töreni hem bir hafıza hem de davranışsal örneklerin aktarımıdır. Bunlara ek olarak kabul töreni özellikle dini ve efsanevi yönlerden pedagojik bir eğitimidir. Kabul töreni ilkel kabileler tarafından daha çok bedensel parçalara odaklanır ve bu uygulama özellikle beden gücünün meydana çıktığı bir uygulamadır. Kabul töreni sırasındaki şiddetin yoğunluğu bu gerçeği ortaya koyar. Sünnet, diş çıkarma, bedensel yaralanma ve alışılmış yaşam pratiği ilkel toplumlar

tarafından uygulanan bazı zorlu süreçlerdir. İlkel kabilelerin doğasında bu gibi törenlerin olduğu ve doğal olarak miras yoluyla alındığı tahmin edilmektedir. Doğanın kendisi zor bir alan olduğu için, zor ve zalim doğa şartlarına alışmanın tek yolu adayların belirli bir geçiş sürecinden geçmesini gerektirmektedir. Bu durum, ilkel kabilelerdeki kabul töreninin zorlu sınavlarla dolu olmasının sebebidir. Dağlık, ormanlık ve çöl gibi zor coğrafi şartlarda yaşayan bireyler hayatta kalmak için bazı eğitimler almak zorundadır. Bu bağlamda ilkel kabileler fiziksel ve ruhsal eğitimin tüm türlerini kabul törenleri vasıtasıyla üyelerine aktarır.

Uygar toplumlar, ilkel kabilelerde olduğu gibi sert yaşam koşullarına sahip değildir. Uygar toplumlardaki yerleşik hayat ve gelişmiş yaşam şartlarından dolayı üyeler yumuşak ve nazik geçiş törenlerine sahiptir. Bu gibi toplumlarda şiddet içerikli törenlerin sayısı azaltılmıştır. Bireylerin üyeliğe kabulü, çoğunlukla sembolik kabul törenleri vasıtasıyla gerçekleşmektedir. Uygar toplumlarda fiziksel güce odaklanma ve onu test etme yerine bireyler daha fazla eğitimsel, dinsel ve mistik bilgi ile donatılırlar. Sembolizm yüklü törenler, kişinin çocukluktan çıkıp yetişkin olacağı bir festivale dönüştürülmeye çalışılır. Sonuç olarak, ilkel kabileler ve uygar toplumlar törenlerin nasıl uygulandıkları hakkında farklılaşsa da, kabul törenlerinin sebebi konusunda hemfikirdirler. Çalışma, ilkel kabilelerde topluma kabulün bir parçası olan kabul törenlerini ve ayrıca bazı dinlerdeki kabul törenlerini ele almaktadır. Hem ilkel hem de uygar toplumlardaki bireyler, sosyalleşmeleri gereken bir süreçten geçerler. Çocukluktan yetişkinliğe, çıraklıktan ustalığa ve bireysellikten toplumsallaşmaya geçiş aşamasında buna uygun olarak gerçekleşen bazı törenler vardır. Kültürden kültüre törenler farklılaşsa da amaç bireyleri yaşama hazırlamaktır.

Giriş

Bu çalışma, ilkel kabilelerde topluma kabulün bir parçası olan kabul törenlerini ve ayrıca bazı dinlerdeki kabul törenlerini ele almaktadır. Hem ilkel hem de uygar toplumlardaki bireyler, sosyalleşmeleri gereken bir süreçten geçerler. Çocukluktan yetişkinliğe, çıraklıktan ustalığa ve bireysellikten toplumsallaşmaya geçiş aşamasında buna uygun olarak gerçekleşen bazı törenler vardır. Kültürden kültüre törenler farklılaşsa da amaç bireyleri yaşama hazırlamaktır. Dolayısıyla bu çalışma hem ilkel kabilelerde hem de uygar toplumlarda kabul törenlerinin nasıl gerçekleştiğini bunlara ek olarak uygar toplumların kabul törenlerini dinsel geleneklerinde nasıl uygulandığını derin bir yaklaşım ve karşılaştırma metodu ile dikkatli bir şekilde incelemeyi hedeflemektedir.

1. Kabul Töreni

Kabul töreni, bireyler için bir topluluğa ya da topluma kabul edilme sürecidir. Bu yönüyle kabul töreni, bireyler için yaşamın yeni bir aşamasını temsil eden bir isimdir. Belirli bir süre sonra bireyler, güçlü bir şekilde yerleşmiş bazı gelenek, görenek ya da kurallar nedeniyle yaşadıkları hayat tarzını değiştirmeye çalışırlar. Bu sebeple, topluma katılmak, toplumun

bir üyesi olmak ya da toplumun bir parçası olmak için bazı geçiş törenlerine ihtiyaç duyulacaktır. Bu törenler bireylerin hem dünyevi hem de dini bilgileri kavramalarını sağlayarak onları içinde yaşadıkları topluma hazırlamayı hedefler (Sharpe, 2000, s. 94; Eliade, 1975, s. 2).

Kabul törenlerinin yapısı toplumdan topluma farklılaşsa da önemli bir geleneksel, mitsel ve dinsel uygulamadır. Kralların ve rahiplerin kutsanması, gizli topluluklara üye olunması veya toplumun olgun bir bireyi haline gelmesi ya da toplulukta üstat veya şamanist olmaya terfi edilmesi hep bu uygulamanın kapsamına giren süreçlerdir. Bu tören ister ilkel ister medeni olsun hemen hemen her toplumda görülür. Bu törenler özellikle yazının olmadığı dönem boyunca Tanrı ya da tanrılarla yakından ilişkilendirilmiştir Bundan dolayı, kabul törenleri din ile sembolize edilen bir uygulamadır (Burkert, 1999, ss. 22-23; Guenon, 2003, ss. 201-208).

2. İkel Kabilelerde Kabul Töreni

Belli bir üretim sistemi olmayan, toplayıcılık, avcılık ve balıkçılık ile geçimlerini sağlayan ilkel kabilelerin herhangi bir inançları, sistemleri, kutsal kitapları ve kurucuları da yoktur. Kabile üyelerinin kabilenin dini dışında başka bir dine geçmeleri yasaktır. İkel kabilelerde, ata ruhları ve doğa olaylarını kontrol etme ve yüce bir yaratıcıya sahip olma gibi bazı inançlar vardır. Dinka, Ga, Maori ve Bariba bunlardan bazılarıdır (Adam, 2005, ss. 51-52).

Kabul törenleri ilkel kabilelerde sıradan bir ritüeldir. Törenler, genç erkekler ve genç kızlar yetişkin olduğu zaman ve ergenlik çağına girdikleri zaman uygulanır. Sosyal, dinsel, mitolojik ve büyüsel yaşamın bir parçası olan, katılımcılarının genellikle 6-10 veya 8-12 yaş arası çocukların olduğu bu törenlerde çocuklar büyücüler, şamanlar ya da yaşlılar tarafından tören alanına getirilir. Daha sonra çocuklara törenin içeriği ve geçilmesi gereken zorlu sınavlar gibi bazı kurallar hatırlatılır. Törenin faaliyetleri içerisinde günlerce, bazen aylarca süren zorlu uygulamalar yapılır; oruç tutmak, cinsel deneyimleri öğrenmek, cesaret sınavlarından geçmek ve hatta işkence yapmak çocukların yaptığı uygulamaların sadece birkaçıdır. Dahası, yeni bir aşamaya geçişin işareti olarak maske takarak dans etmek, vücutlarına dövme yaptırmak, dişlerini kırmak, sünnet olmak ve yeni bir isim almak tören boyunca çocukların yaptığı diğer uygulamalardır. Tüm işlemler tamamlandıktan sonra törene katılan aday yetişkin olarak topluluğun bir parçası olmaya hak kazanır, ancak kızlar erkeklerle kıyasla topluluğa daha kolay kabul edilebilir. Bunun yanında dişleri sivirtmek, siyaha boyamak, sünnet olmak ve kulak delmek ilkel toplumdaki kızların uygulaması gereken kurallardan bazılarıdır. Gençlerin tam üye olabilmek için kendilerini kanıtlamaları gerekmektedir. Örneğin ilkel Kuzey Amerika Kızılderililerinde gençler tam üye olabilmek için koruyucu ruh ile ilişkiye girmek zorundadırlar ve başarılı bir şekilde bu testi geçen gençler yeni bir isim kazanırlar ve daha sonra ritüellerden geçerler (Sharpe, 2000, s. 94; Örne, 1971, ss. 75-76; Campbell, 1995, s. 319).

Acı, kabul törenlerinin vazgeçilmez bir parçasıdır. Sünnet, diş çektirme, yaralarını yakma ve sopa ile vurulma gençlerin karşılaştığı acılardan bazılarıdır. Bu acıyla nasıl mücadele edeceğini bilen birey, önceki fiziksel görünümünün yok olacağını farkındadır. Hayatın yeni aşamasına hazırlanma duygusu acıyı hoş karşılayan bu bireylere güç verir. Örneğin Nijerya'daki yerli Bariba kabilesi, bir bireyin demir çubuklarla dağlanmasını oldukça cesurca bulur. Bu yerli kabiledaki insanlar acılarını gizler ve bireyin sünnet boyunca acısını göstermesi utanç verici olarak kabul edilir. Bunlara ek olarak, kabul töreni uygulanırken genç erkek acıdan korkmadığını göstermek için sürekli yaşlı adamın gözlerine bakar. Aynı şekilde kadın sünnetinde, onların bağırması için şarkılar söylenir ve tören boyunca dans edilir. Kızlar erkekler kadar güçlü ve acıya dayanıklı olduklarını göstermeyi isterler. Bariba kültüründe kabul töreni boyunca acı çekmenin hem erkekler hem de kızlar için ölümden daha kötü bir utanç olduğu düşünülür. Dolayısıyla, bu gibi kültürlerde acı çekmek kutsallıktır ve fiziksel acı bireyi olgunlaştırırken ayrıca toplumsal aidiyet duygusunu da güçlendirir. Topluluk, kabul töreni sırasında bireye acıyı bir şekilde anlatarak yetişkin olmaya hazırlanmasına yardımcı olur. İlkel kabilelerde acı çekmenin bir erdem olarak gösterge olması bu anlamda birey için önemli bir destektir (Breton, 2005, ss. 197-198).

Endonezya'da bir ilkel kabile olan Ache kabilesi, ergenlik çağındaki gençleri kabilenin tam üyesi kabul ettiği zaman gençlere bazı şiddetli acı verici teknikler uygular. Ergenliğe geçiş boyunca sırtlarına dövme yaptırmaları istenen gencin sırtında bu işlem uygulanırken, acı neredeyse sırtını yırtacak kadar ağır koşullara sürükler. Dövmeyi yapan kişi, bireyin sırtında dövme için doğru yeri hesaplamayı tahmin etmek için bireyin sırtını taş ile kazımaya başlar. Dövmeyi yapan kişi tüm gücünü kullanarak bu işlemi yerine getirir ve on yatay on dikey çizgi çizer ve sırt üzerinde işlem uygulanırken, büyük utancın belirtisi olduğunu bildikleri için gençler asla acılarını göstermez ve bazı durumlarda acı bayılına kadar devam eder. Böylece kendilerini cesaretli bir genç olarak ispatlamış olurlar. Gençler, tüm süreçlerin bir geçiş dönemi olduğunun ve tüm acılarla başa çıkabilecek yeteneklerinin olduğunu ispatlamak zorunda olduklarını farkındadırlar ve topluma kabul edilmek için tüm gerekliliklerin tamamlanması gerektiğini kabul ederler. Tören, gençlerin öğrenmesi için bir tür yöntemdir, bu nedenle kabul töreni genç erkeklerin zinaya adım atmasını sağlayan pedagojik bir eğitim olduğu ifade edilebilir (Breton, 2005, ss. 197-199).

Kanada'nın Vancouver Adası'nda yaşayan Aht Kızılderilileri, kız çocuklarını kabile üyesi olarak kabul ederken bazı zorlu koşullar uygular. Kızlar ergenlik çağına geldiği zaman hasır bir paspasa sarılır ve evin güneş görmeyen koridorunda tutulur ve kafesi andıran bu yerde yemek yemelerine izin verilmez fakat su içmelerine izin verilir. Kız bu durumda ne kadar uzun süre kalırsa hem ailesinden hem de toplumdaki o kadar fazla saygı görür. Bununla birlikte, kızın ateş veya güneş ışığı görmesi durumunda hem toplum hem de ailesi tarafından bir kınama ile karşılaşır ve bu durum itibar kaybına sebep olur. Bir diğer yandan Aht Kızılderilileri gibi Alaska Eskimoları Koniag da genç kızları ergenlik çağına kadar karanlık ve izole edilmiş bir kulübede saklarlar ve bu süre altı ay olarak kabul edilir. Ancak Guyanese

Kızılderilileri kızları bir kulübe içerisine koyduktan sonra üzerlerine karıncaları bırakırlar, buradaki amaç onlara şiddet uygulamak değil, toplumun bir üyesi olmadan önce sınanmalarını sağlamaktır. Koniag, Aht ve Guyana yerlileri tüm bu yöntemleri zorlayıcı bulsalar da toplumdaki dışlanmamak için uygulanan bu çilelere dayanmaktadırlar. Aslında test süresi boyunca acı, şiddet ve psikolojik gerilimden müzdarip olan gençler, toplumun gelenek ve göreneklerine ters düşmemek için ritüelleri gençliğe adım atmanın anahtarları olarak görmekteydiler (Frazer, 2004, ss. 214-216).

Mandan, kabul töreni için sert bir şekilde hazırlanan ilkel Amerikan yerli kabilelerinden biridir. Aday, bu törenden önce üç gün üç gece uykusuzluğa ve dört gün boyunca oruca zorlanır. Daha sonra aday süzülerek töreni yöneten kişinin önüne gelir ve artık acı çekmesine bile gerek kalmayan bu kişinin sırtına, omuzlarına, göğsüne, kalçalarına ve dizlerine şişler geçirilir. Daha sonra başka birisi onun derisini bıçak ile kaldırır ve yarayı tuzlar. Amaç adaya daha fazla acı çektirmektir. Bir diğer görevli tuzun kaldırıldığı noktaları tekrar şişler. Adayın başından uzatılan bir ip şişlere bağlanır ve adaya daha fazla acı vermek için bu ipler yukarıya doğru çekilir. Dakikalar boyunca devam eden tüm bu acılı uygulamalar sırasında aday dayanmaya çalışır. Çünkü bu acılı süreçlerin kendisini olgunlaştıracağı ve toplumun değerli bir üyesi haline getireceğini bilmektedir. Mandan kabilesindeki bu şiddet içerikli ritüel zorlu bir eğitim uygulamasıdır. Kişi için belirli bir zorluk aşamasına sahip olan bu tören, adayın fiziksel olarak güçlenmesini amaçlamaktadır. Bu kabiledede güçlü bir beden, toplumun saygısını hak eden bir başarı anlamına gelmektedir (Breton, 2005, ss. 197-202).

Kanada'da yaşayan Shushwaps olarak adlandırılan bir kabile, şaman olmak için bir kabul töreninden geçmek gerektiğine inanır. Bu sebeple Shushwaps'lar gençleri olgunlaşmaları ve şaman adayı olmaları için bir dizi çileli sınavdan geçirirler. Bu geleneğe göre, bir adayın kadına dokunmak için kabul kazanması için ergenlik çağı boyunca dağlarda yaşaması ve zorlukların üstesinden nasıl geleceğini öğrenmesi gerekir. Kişi, dağda bir kulübe yapar, burada terlemeyi ve geceyi geçirmeyi hedefler. Aday gece boyu dans eder, vücudu buharla arınır ve sabah köye geri döner. Bu süreç, aday arzu ettiği hayvanın koruyucu bir ruh olarak kendisi tarafından yakalandığı bir rüya görene kadar devam eder. Günler süren bu zorlu görev bazen yıllarca sürebilir. Fakat hayvan rüyada görüldüğü zaman aday sarhoş gibi hisseder ve halihazırda rüyayı gören ve zorlu sınavı geçen aday böylece koruyucu ruh vasıtasıyla şamanlar arasına üye olarak kabul edilir. Dahası, Shushwaps'ın inancına göre usta şaman olmayı başaran kimse artık ok ve kurşundan zarar görmez. Hatta eğer aday yaralanırsa, yara dışı doğru değil içe doğru kanar. Midesinin içine kan dolar fakat kişi kanı tükürerek kendisini hemen iyileştirebilir. Benzer kabul töreni bazı Afrika kabileleri arasında da görülmektedir. Buradaki ritüel, bir hayvan tarafından temsil edilen birisinin daha sonra sünnet edilmesidir. Usta, acemileri sünnet ederek kendini ispatlayacaktır. Bir anlamda, üye olarak kabul edilen bir kişi sünnet yaparak bir hayvanı öldürmüş sayılır. Bu tören adayın olgun bir birey olarak topluluğa katılmasını sağlar. Bu uygulama hem Kanada'da

hem de Afrika'da şamanı hem fiziksel hem de ruhani bir usta haline getirmektedir. Bireyin uzun zaman boyunca buhar ile terlediği ya da sünnet edildiği kulübede yaşamak onlar için fiziksel bir sınavdır. Hayvan ruhunu yakalamak gibi mistik boyutlar ise bu ritüelin ruhani yönüdür. Bütüncül bir yaklaşım olarak kabul töreni özünde bir şaman olmak için hem çok yönlü hem de dini bir uygulamadır. Bu sayede insanlar kendilerini toplumun asli bir üyesi olarak görürler. Bu yönüyle kabul töreninin çerçevesi önemli bir uyum ya da adaptasyon sürecidir (Eliade, 1999, ss. 127-128; 2001, s. 135).

Avustralya yerlilerinden biri olan Kurnai halkı, çocukların annelerinden ayrılmaya hazırlandıkları bir ritüele sahiptir. Bu kabul töreninin amacı, kız ve erkek çocuklara yetişkin olma hissini vermektir. Anneden ayrılmanın çocuklar için çok zor olduğu bilindiği için çocuklar bu ritüele önce psikolojik olarak hazırlanır. Kurnailer bu töreni basit konseptte uygular. Tören boyunca anneler adayların arkasında oturur. Bu uygulamanın ustaları olarak düşünülen yetişkin erkekler, anneler ve onların çocukları arasında bir boşluk çizgisi oluşturur ve bu sırada anne ve adaylar ellerini uzatarak birbirlerine ulaşmaya çalışırlar. Ellerini birbirlerine uzatma anı ayrılığın gücünü temsil eder. Daha sonra adaylar ellerini birkaç kez gökyüzüne açar ve Tanrı'ya dua ederler. Eğer adayların duası Tanrı tarafından kabul edilirse, o zaman kabul töreni tamamlanır. Daha sonra adaylar hiç kimsenin onları göremeyeceği kutsal mabede götürülürler. Daha sonra adaylar mabette sırt üstü uzanır ve ellerini çapraz şekilde göğüslerinin üzerine koyarlar. Bu durumdayken adaylar dışarıdaki hiçbir şeyi duyamaz ve göremezler. Bundan sonra adaylar hep birlikte şarkılar söyleyerek uyurlar ve ertesi gün kabilenin yetişkin bir üyesi olurlar. Bu çilelerden sonra Kurnai kabilesi, adayı kabilelerinin usta bir üyesi olarak kabul eder. Bu ritüel, genç erkek ve kızların özgüven kazanması ve bağımsız bireyler olması açısından Kurnai için çok önemlidir. Çocukların annelerinden ayrılmasıyla başlayan ilk fiziksel ayrılık manevi bir ayrılıkla son bularak tören uygun bir şekilde tamamlanmış olur (Eliade, 1975, s. 7).

Kenya'nın yerleşik halklarından biri olan Kikuyu halkı, kabul törenini çok önemli bulan etnik bir kabiledir. Onlar erkek ve kadınlar için "irua" olarak adlandırılan bir kabul töreni ritüeline sahiptir. Bu törenlerde erkek ve kadınlar sünnet ile sonuçlanan yoğun bir süreçten geçerler. Bu uygulamalarda kadın ve erkek ayrı yerlerde fakat aynı mevsimlerde sünnet olurlar. Sünneti yapacak olanlar bu işte tecrübeli olanlar arasından seçilir. Ritüelde geçilen her aşamadan sonra keçilerin kurban edilmesi sık yapılan bir uygulamadır. Töreni yöneten şef, aday ile bilgilerini paylaşarak onları topluluğun bir üyesi olmaya hazırlamayı amaçlar. Aile, evlilik ve cinsellik konuları ritüelin önemli kısımlarıdır. Ayrıca tören gecesi boyunca erkek ve kızlar dans eder ve çalınca şarkı söylerler. Erkek ve kadınların cinsel organı kesildiği zaman kabul töreni sonlanır. Ancak belirli türden törenler yara iyileşene kadar devam eder. Böylece Kikuyular kabul töreninin her adımında gençlere yardım ederek daha fazlasını öğrenmelerini sağlarlar. Kikuyular'ın gençlere fiziksel uygulamaların yanında bazı teorik bilgiler verdiği gerçeği, diğer yerel kabileler ile karşılaştırıldığında kabul törenlerinde ilerlemiş olduklarını göstermektedir. Birçok yerli kabilede fiziksel şiddet daha

yayıncıdır. Fakat daha medeni toplumlarda görülebilen aile yaşamı, cinsellik, toplumsal kurallar gibi çok daha gelişmiş bilgiler de kabile üyeleriyle paylaşılmaktadır (Cox, 2005, s. 7805).

Batı Afrika'daki kabul töreni genellikle iki şekilde gerçekleşmektedir. *Epispanik* olarak adlandırılan ve Nijerya, Benin, Togo ve Ghana'da geçerli olan uygulama, bir kişinin kurban olarak kabul edilmesi ve Tanrı ile iletişim kurmasına izin verilmesiyle başlar. Tören hem erkekler hem de kadınlar için düzenlenir. Törene katılan adaylar, fiziksel olarak yeteri kadar güçlü olduklarını kanıtlamak için bazı çileli sınavlardan geçirilirler. Özellikle çocuklar ne kadar iyi görebildikleri, duyabildikleri ve koku alabildikleri konusunda test edilirler. Söz konusu uygulamalar çocuğun doğumundan ergenlik yaşına kadar devam eder. Oradaki inanışa göre ruhani iletişim kurmanın yolu fiziksel olarak da güçlü olmaktan geçtiği için adaylara aynı zamanda manevi eğitim ve öğretim de verilir. Kabul töreninin ikinci aşaması *allotaktik* olarak adlandırılır. Törenin bu aşamasında adayın kendi başına Tanrı'yı bulması gerekir ve tören boyunca adaya yardım edilmez. Uzun yıllar süren bu uygulama, adayların içinde buldukları beden şeklinin geçici, ruhun ise sonsuz olduğunu kavramalarını amaçlar. Bu ritüelde adaylar reenkarnasyon gerçeği ile karşılaşır. Bu bilgiyi elde eden aday artık topluluğun bir üyesi olmaya hazırdır. Afrika'daki diğer yerli topluluklar gibi Batı Afrika yerli topluluğunun da önemli özelliği Tanrı ile doğrudan iletişim kurmasıdır. Kutsallığı bulmanın dini kültürü tanımlamanın bir yolu olması ilginç bir örnektir. Burada insanların odak noktası beden değil, ruhtur. Tanrı'yı bulmak ve onunla iletişim kurmak üst düzey bir gerekliliktir. Bu toplumlarda Tanrı vurgusu bir yüce gücü kabul etme inancının toplum içinde baskın olduğunu göstermektedir (Kyola, 2013, s. 45; Zahan, 1987, s. 9721).

Bambara ayrıca Afrika'da Mali'de yaşayanların inancının da adıdır. Bambara, tarım kültürü ve ilahi unsurları iç içe geçiren bir felsefeye sahip sofistike kabile inancına sahiptir. Bu inanca göre bir aday, belirli dini ritüelleri yaptığı zaman üyeliğe kabul edilebilir. Bunlar N'domo, Komo, Nama, Kono, Tyiwara and Kore'dir. Bir Bambara erkeği bu altı dini eğitim sürecinden geçmek zorundadır. Bambara kültüründeki temel amaç, adaylara zihinsel, ahlaki ve dinsel farkındalık kazandırmaktır. Örneğin, kabul töreninin ilk ritüeli, adaylara insanoğlunun kökeni ve kader hakkında bazı dinsel bilgiler veren, sünnet ile sonlanan N'domo olarak adlandırılır. Komo olarak adlandırılan kabul töreninin ikinci ritüeli, maskeli dans ederken sosyal diğerkamılığı ve diğer bazı uygulamaları öğretir. Nama ritüeli, erkeklik ve kadınlık; beden ve ruh; güzellik, başarı ve kötülük gibi konular üzerine odaklanırken, Kono'da adaylar beden ve düşünce düalizmine odaklanan dinsel felsefeyi öğrenirler. Kişi Tyiwara ritüelinde hem tarımsal becerileri hem de bununla ilişkili dinsel figürleri öğrenir. Son bir ritüel olarak, Kore'de adaylar reenkarnasyonu anlamaya ve toplumun bir üyesi olmayı hedefleyen hazırlık sürecine tâbi tutulur. Dahası bu ritüelde aday, insan ruhunun ölümsüz fakat bedenin geçici olduğunu idrak ederek toplumun bir üyesi olur. Kişi artık ruhunu kurtarmanın tek yolunun daima kendi toplumunda yeniden dünyaya gelmek olduğunu anlar. Her yedi yılda bir tekrarlanan bu kabul törenleri kişiyi dini topluma

hazırlar. Bambaraların bu törenlerinin onları hem bedensel hem de ruhsal olarak arındırdığı ve toplumun bir üyesi yaptığının kanıtıdır. Dolayısıyla bu tören hem dini hem de eğitimsel bir süreci temsil eder (Landsford, 2004, s. 6; Zahan, 1987, ss. 776-778).

İlkel kabilelerde kabul törenleri ya fiziksel ya da ruhsal olarak gerçekleştirilir. Hemen hemen tüm kabilelerde görülebilen bu durum, kişinin toplumla bütünleşme sürecini hızlandırmayı amaçlar. İlkel kabilelerde yapılan ritüelin, belirli bir inanç sistemi, kutsal metni ve din kurucusu olan medeni toplumlarda da görülmesi konuyu anlamak için önemlidir. Gelişmiş toplumların bu ritüeli nasıl gerçekleştirdiğini anlamak da konu açısından önemlidir.

3. Bazı Dinlerde Kabul Töreni

İlkel kabilelerdeki kabul törenlerine bazı inanç sistemlerinde de rastlanmaktadır. Kabul töreni, toplumun bir parçası olmayı isteyen erkek ve kız çocukları için önemli bir dönüm noktasıdır. Bu tören ile kişi kendisini toplumun bir parçası hisseder. Hint alt kıtasında ortaya çıkan Hinduizm, kabul törenlerini önemli bir olay olarak gören bir inanç sistemidir. Hinduizm'e göre Brahmanlar *atman*; ruhun gizli bilgisine sahip olan din adamlarıdır. Ayrıca üstat Brahmanlardan *asalet ipi* olarak adlandırılan kutsal kordonu alması gerekir. Kabul töreni Hindular tarafından *diksha ya da upanayana* olarak adlandırılır. Özellikle erkek Brahman adayları *asalet ipini* aldıktan sonra kulağına Gayatri'den bir dua fısıldanır. Gayatri, Hindular tarafından Savitra olarak adlandırılan Rig Veda'nın en önemli bölümüdür. Aday, *asalet ipini* asla kafasından çıkarmaz, bunun yanında ipin her bir telini manevi kirlilerden korumaya çalışır. Daha sonra aday bazı secde hareketleri yaparak ritüeli sonlandırır. Hindu erkekler süreci tamamlayarak kasta alınır. Kadınlar için bu gibi törenler yoktur ancak onlar bir Brahman ile evlendiği zaman kasta girme hakkına sahip olurlar. Bu da ataerkil bir dini sistem olan Hinduizm'in erkeğin önceliğine işaret ettiğini gösterir. Brahman gibi iki üst sınıf daha vardır ve bunlar Kshatriya ve Vaisya olarak adlandırılır. Adaylar ayrıca *asalet ipinin* sorumluluğunu da alır. Bu ip onların kast üyesi olduklarını gösterir. Kastın dördüncü derecesi Sudra olarak adlandırılır ve adaylar soyluluk ipine sahip olma hakkına sahip değildir ve bunlar genellikle işçi sınıfıdır. Dahası Hinduizm'de Brahman, Kshatriya ve Vaisya gibi üst sınıflar *çifte doğum (double born)* olarak adlandırılır çünkü bu törenler adayları yetişkin olarak kabul etmeyi hedefler (Clothey, 2006, s. 63; Bonnefoy, 2000, ss. 389-390; Ceow, 2002, ss. 65-66).

Budizm aynı kıtada Hinduizm'e tepki olarak doğmuştur ve törenleri de önemli bir olay olarak görür. Kabul töreni dört aşamalı bir ritüel üzerinden gerçekleşir ve *abhisheka* olarak adlandırılır. İlk aşama *tantra* ritüeli olup, daha düşük sınıf tarafından kâhin olmak için gerçekleştirilir ve bu *Flask* töreni olarak adlandırılır. Burada bedenin bazı noktaları çeşitli egzersizlerle açılır. İkinci ritüel ise kişinin beyaz ve kırmızı nesnelere odaklanarak sakinlik elde ettiği gizli bir törendir ve bu aşamada zihinsel odaklanma söz konusudur. Aday, zihnini belli bir noktaya odaklamak için derinlemesine bakarak kırmızı ve beyaz

renkli nesnelere odaklanır. Üçüncü ritüel, bilginin iç yüzünü anlamak ve derin bir anlayışa sahip olmaktır. Bu aşamada kişi buz gibi eriyen maddelere ve beyaz renkli maddelere odaklanır. Dördüncüsü, *akshara* olarak adlandırılan ve sessiz harflerin aralıksız hecelenmesi şeklinde gerçekleşen yoga tekniğidir. Budist topluma katılmanın bir işareti olarak insanlar bu dört aşamadan geçmek zorundadır. Bu aşamaları başarılı bir şekilde tamamlamış adaylar sosyal aidiyet kazanırlar (Wayman, 1987, ss. 1218-1219; Watanabe, 2005, ss. 631-633).

M.Ö. 6. Yüzyılda Budizm gibi Hinduizm'e tepki olarak ortaya çıkan Jainizm'de kabul törenlerine önem veren bir diğer inanç sistemidir. Manastır hayatına katılmayı isteyen adaylar için kabul töreni anlamında bazı ritüeller bulunurken, bu dine üye olmak için bir tören yoktur. Manastır hayatını tercih eden Jainist rahipler önce dört aylık bir deneme sürecini tamamlamak zorundadır. Bunlara ek olarak, adayın ailesi ile bağını koparması, kişisel eşyalarını geride bırakması, daha sonra rahip kıyafetlerini giymesi ve saçlarını tıraş etmesi gerekmektedir. Rahip sadece dört temel eşyaya sahiptir ve bunlar genital bölgeyi örtmek için bir bez parçası, bir süpürge, mendiller ve para kesesidir. Bir Jainist rahip, şiddetsizlik ilkesi anlamına gelen *ahimsa* kurallarını ihlal etmemek için bazı detaylara dikkat etmek zorundadır. Bu bağlamda adayların uyması gereken bazı kurallar vardır; bunlar canlılara özen göstermeleri, zarar görmemeleri için suyu filtrelemeleri ve önlerindeki yolu süpürmeleridir. Jainizm'de rahip adayı tüm bu aşamalardan geçtiği zaman nihai aydınlanmaya (Kevalin) ulaşır. Jainizm'deki törenler çoğunlukla adayların fiziksel gücünü test etmek için yapılır. Bununla birlikte, ilkel kabile inançlarında olduğu gibi, bu inanç sistemi de adayların beden güçlerini zorlamak zorunda oldukları ritüeller içerir. Jainizm'in ilkelerinden biri olan "canlılara zarar vermeme", Jainizm'deki kabul törenlerinde bir ana kavramdır. Ayrıca adayların ulaşması gereken öncelikli hedef bedenlerini aydınlanmaya ulaşmak için zorlamaktır. Bu adımlardan sonra, Jainist, kendi toplumunda üstün bir birey olur (Ray, 2006, ss. 200-202; Yitik, 2005, ss. 108-109).

Sihizm'de on altıncı yüzyılda Guru Nanak tarafından Hindistan'ın Pencap bölgesinden yayılan bir inanç sistemidir ve *khalsa* Sihizm'deki kabul törenidir. Bu tören ayrıca amrit ya da amrit sanskar olarak da adlandırılır. Bu törendeki en önemli detaylardan biri amrit olarak adlandırılan kutsal içeceğin sunulmasıdır. Amrit, iki tarafı kılıçla çevrili büyük bir kaptaki hazırlanan şeker ve sudan oluşan özel bir karışımdır. Hazırlanan içecekler daha sonra kabul töreninin düzenlendiği yer olan Gurdvara adı verilen tapınaklarda servis edilir. Kabul törenindeki aday, içeceği beş kez içer. Ayrıca içecek adayın yüzüne ve saçlarına serpilir. Sonunda Parshad olarak isimlendirilen bir yiyecek dağıtılır. Sihizm'deki yiyecek ve içecek ritüel uygulaması Hıristiyanların ekmek ve şarap ayinine benzer. Sihizm'deki bu tören tecrübeli altı erkek tarafından yönetilir ve toplumun bir parçası olmayı isteyen aday, Amritdhari olarak adlandırılan kişinin denetiminde saçlarını yıkamak, bir baş örtüsü takmak, temiz kıyafetler giymek, kakkas giymek gibi bazı faaliyetleri gerçekleştirir. Bunlara ek olarak, tören boyunca Sihlerin kutsal kitabı olan Guru Grand'dan bazı pasajlar okunur.

Süreç tamamlandıktan sonra aday Sih topluluğunun bir üyesi olur. Sih üyeliğine kabul için *amrit* töreni hem erkek hem de kadınlar için açık bir şekilde gerçekleştirilir ve ayrıca onların her ikisi “Sih’in eşsiz beş sembolüne” aittir. Tören Sihler için önemli bir aşamayı temsil eder ve bu sebeple sosyal kabul hem sembollere hem de eylemlere bağlı olarak gerçekleşir. Kişi bu ritüeli halkın önünde gerçekleştirerek toplumsal onay duygusuna sahip olmaktadır (Gündüz, 2007, s. 381; 1998, ss. 218-219; Kaur Singh, 2005, s. 3337).

İran coğrafyasında doğan Zerdüştlük, kabul törenleri de olan bir inanç sistemidir. Bu dini gelenekte kabul töreni Navjote, Sudreh Pushi ve Kosti/Kushti olarak isimlendirilir. Zerdüştlükte dini yaşamın nasıl icra edileceğini ifade eden *mobed* adı verilen kişiler vardır. Bu inanç sisteminde din adamı olmak babadan oğula devredilirdi. Bu dinin takipçileri, Angra Mainyu ile kavgalı ve savaşmış olan Ahura Mazda’ya sadık olmak ve yeminlerini ifade etmek için kabul töreninden geçmeleri gerekmektedir. Ergenliğe geçiş olarak da bilinen bu uygulama *mobed* gözetiminde yapılmalıdır. *Dar-ı Mihr* olarak adlandırılan ateş tapınağında yapılan bu törene hem erkek hem de kadın adaylar katılır. Adaylara bir iç gömlek giydirildikten sonra 72 telli Kosti/Kusti isimli kemer üç kez bağlanır ve bu kemer Yesna kitabının 72 bölümünü temsil eder. Bu törenle aday, Zerdüştlüğü üç ahlâki ilkesi doğrultusunda yaşayacağını beyan eder ve bu ahlâki ilkeler iyi düşünce, iyi söz söyleme ve iyi davranıştan oluşur. Yetişkinliğe ilk adımını atan bir aday, sözlü olarak dua ederek gömleği giymeye devam eder ve bu da Zerdüştlük için kötü “Angra Mainyu” ya karşı korumanın bir türüdür. Zerdüştlükte kabul töreni, iyi bir insan olmak için uygulamalarını takip ederek *Ahura Mazda’ya* yakın olmak gibi uzak bir amacı olan dini bir içeriğe sahiptir. Zerdüştlükte kabul törenlerinin uzun yıllara yayılmasının sebebi budur (Choksy, 2005, s. 9998; Hartz, 2009, s. 107; Alıcı, 2005, ss. 261-262).

Bir diğer yandan Yahudilik, M.Ö. 13 ya da 15. Yüzyılda ortaya çıkan ve günümüze kadar gelen semitik dinlerden biridir. Bu dini gelenekte Yahudilerin dini emirlerle yükümlü olmaları hayatlarında önemli bir dönüm noktasıdır. Yahudilikte *Bar Mitzva* (dinsel hukukun oğlu) *Bat Mitzva* (Dinsel hukukun kızı) belli bir yaşa ulaşan erkek çocuk için yapılır. Yahudiliğe göre on üç yaşına gelen bir erkek Bar Mitzva olur ve bu bir yetişkin olarak dini sorumluluklarını yerine getirebileceği anlamına gelir. Daha sonra Bar Mitzva olan erkek cemaat duasına katılarak bir *minyán* olur ve bu durumda kişi *Yom Kipur’da* oruç tutmak ve diğer tüm dini ve ahlâki emirleri yerine getirmek zorundadır. Bunlara ek olarak on üç yaşına gelen çocuk, kısa bir süre sonra Şabat’ta Tora okumaya çağrılır ve resmi olarak Bar Mitzva olur. Katılımcıların önünde Tora ve Neviim’den pasajlar okuyarak kendini ispatlayan kişi artık hem okuduğu pasajları analiz edebilir hem de bir Yahudi ayinini yönetebilir. Bar Mitzva törenlerinden sonra ziyafet ve müzikle dans etmenin yanında bazı kutlamalar yapılmaktadır (Adam, 2015, s. 109; Kaplan, 2007, ss. 164-165).

Yahudilikte modern zamanlara kadar dini yetişkinliğe ulaşmak sadece erkekler için bir uygulamaydı. Ancak yirminci yüzyılın ikinci yarısından sonra Yahudi kız çocukları kendi cemaatlerinde Bat Mitzva olarak kabul edilmeye başlanmıştır. Geleneksel olarak Yahudilik,

ritüellerde kadınlara dışlayıcı bir tutum sergilerken, Yahudiliğin liberal birliğinde kadınlar erkekler kadar ön plana çıkmış ve hatta bazı ritüellerde liderlik yapmışlardır. Hatta kadınların ibadete katılımı konusunda katı olan Ortodoks Yahudiler Bat Mitzva'ya karşı ılımlı bir yaklaşım sergilemektedir. Buna göre, kızlar cemaat önünde Tora'yı okuyamazlar bile, kendi niteliklerini başka şekillerde gösterebilirler. Yahudilikte kızlar fiziksel ve akademik olarak erkeklerden önce olgunlaştıkları için onlar on ikinci yaş günlerinde Bat Mitzva olarak kabul edilirler, Bar ya da Bat Mitzva kişinin cemaatin dini bir üyesi olmasının yoludur. Yahudiler bu dini törenleri gerçekleştirerek çocuklarını hem topluma hem de buldukları konuma karşı sorumlu bir kişi olarak yetiştirirler. Dolayısıyla bu uygulama Yahudiler için önemli bir aşamayı temsil etmekte, erkekler ve kızlar bu tören aracılığıyla toplumsal kimliklerini güvence altına almaktadır (Frestone, 2004, ss. 169-170).

Yahudiliğin bir devamı olarak Filistin bölgesinde ortaya çıkan Hıristiyanlık, kabul törenlerine de önem veren ikinci semitik inançtır. Bu kabul töreni, vaftiz ve vaftizin güçlendirilmesini işaret eden konfirmasyon kavramına karşılık gelir. Vaftiz, bir Hıristiyan'ın kurtuluşa ve imana erişmesi için yerine getirmesi gereken önemli bir yükümlülüktür. Vaftiz edilen kişi, Tanrı'nın samimi bir kulu olduğunu ilan eder, bir başka ifadeyle Tanrı'ya inandığını beyan etmiş olur. Hıristiyan çocuklar için vaftiz, Tanrı tarafından sigortalanmakla eşdeğerdir ve vaftiz ayrıca Hıristiyan din pedagojisi eğitiminde önemli bir adımdır. Vaftiz, Hıristiyanlıkta Katolik, Ortodoks ve Protestanlar için ortak bir uygulamadır. Hıristiyanlar, aralarındaki bazı nüanslara rağmen, Hıristiyanlığın bu üç mezhebinin vaftizde birleştiği konusunda hemfikirdir. Hem Doğu'da hem de Batı'da Hıristiyanlıktaki vaftiz benzer şekilde gerçekleştirilir. Buna göre vaftizde genel uygulama, kişinin Teslis adına üç kez suya daldırılması ve sonra kutsama yağın sürülmesidir. Elleri üst üste konulan ve alını işaretlenen adaylar hep birlikte ekmek şarap ayininden geçerler. Bu dini tören, günümüzde mezhepler arasındaki bazı farklılıklara rağmen kiliselerde yapılmaya devam etmektedir. Burada önemli olan, bireyin Hıristiyan cemaatine katılabilmesi için vaftizin gerekliliğidir. Vaftiz olan kişi İsa'nın çarpmıha gerilirken çektiği acıyı hisseder ve böylece onun yaşadıklarıyla empati kurar. Hıristiyan bir birey olarak kurtuluşa ulaşmanın tek yolu, kişinin bu ritüelden geçmesidir. Bu pratiğe katılanlar kendilerini Hıristiyan toplumunun bir üyesi olarak görürler (Devine, 1899, ss. 146-151, Burkitt, 1899, ss. 46-54).

Hıristiyanlıkta vaftize ek olarak yapılan ve vaftizin pekiştirilmesini temsil eden bir diğer ritüel konfirmasyondur. Bu kavram, bir Hıristiyan'ın inancını güçlendirmesi, Hıristiyan olmanın bilincine ve sorumluluğuna ulaşma anlamına gelir. Konfirmasyon, önceden vaftiz edilmiş kişilere uygulanır. Bu uygulamaya ile insanlar imanlarını koruyabilen Hıristiyanlar olduklarını kilisede ilan ederler. Vaftiz kurtuluşu ifade ederken, konfirmasyon Tanrı'nın İsa Mesih vasıtasıyla Hıristiyanlar için yaptıklarına tanıklık etmektir. Onaylanmış ve bu süreci geçmiş kişi, Tanrı'nın ruhu ile doldurulduğuna ve iyi bir insan olma bilincini kazandığına inanır. Konfirmasyon ile inancı kuvvetlenen bir Hıristiyan yetişkin, cemaatinin önünde ve rahip ile birlikte bu töreni yaparak yeniden doğmuş gibi hisseder. Çünkü bu dini tören

kişisel olduğu kadar toplumsal bir yükümlülüktür. Bu dini töreni gerçekleştiren ve bunu Hıristiyanlığın bir işareti olarak algılayan kişi, dini yönden yetişkin olduğunu ispatlamıştır (Challoner, 1843, ss. 44-49; Pelikan, 1987, s. 1670).

Vaftiz tüm Hıristiyanlar için bir zorunluluk ifade ederken, konfirmasyon için böyle bir ifade yoktur. Konfirmasyon yetişkinliğe girişi temsil eden bir ritüeldir ve İsa'nın bir ayini olarak görüldüğü için Katolik ve Ortodokslar için özellikle önemlidir. Katolik ve Ortodoks cemaatleri, vaftiz ve ekmek şarap ayinine ek olarak, genç olarak gördükleri yaşlardaki çocuklara bu dini töreni gerçekleştirmek zorunda hissederler. Protestanlar ve Anglikanlar, Kutsal Ruh armağanının vaftizle verildiğini düşündükleri için konfirmasyonu görmezden gelirler. Genel olarak konfirmasyon töreni piskoposun yönetiminde İncil'in okunmasıyla başlar. Daha sonra vaftiz edilen anne ve babanın da eşlik ettiği Kutsal Kitap'tan bazı ilahiler okunur. Dua ve ilahiler söylendikten sonra piskopos Hıristiyanlığın inanç esaslarını okuyarak töreni bitirir ve onaylanan kişiler dinin inanç esaslarını ezbere okurlar. Konfirmasyon yoluyla onaylanmış kişi inancının kuvvetlendiğini ve tazelendiğini hisseder. Böylece, Hıristiyanlar vaftizle başlayan ve konfirmasyon ile sona eren süreci güçlendirirler. Bu iki uygulama, insanların Hıristiyan topluluğunun üyesi olduklarını ispatlayan bir tür dini kimliktir (Meslin, 1987, ss. 781-782; Erbaş, 1998, ss. 187-189).

Sonuç

Kabul töreni, kişinin kendi toplumunda yaşaması için geçmesi gereken önemli bir eşiktir. Kabul töreni hemen her toplumda çok kolay olmasa da bireyler belli bir yaşa geldikleri zaman toplum tarafından kabul edilmeyi beklerler. Çünkü çocukluktan yetişkinliğe, acemilikten ustalığa, bireysellikten toplumsallığa geçiş belli bir bedel gerektirir. Toplum kişinin ne kadar hazır olduğunu bilmeyi ister. Bu nedenle bir kişinin kültürden kültüre farklılık gösteren bazı çilelerden geçmesi gerekir ve bunlar fiziksel, zihinsel ve psikososyal nitelikteki çilelerdir. Tüm bu süreçlerden geçmek, kişinin toplumun geleneksel, dinsel, büyüsel veya efsanevi bileşenlerini benimsediği anlamına gelir. Bu nedenle toplum, üyelerine kabul töreni boyunca zorluklardan uzak kalmalarına yardımcı olmak için rehberlik etmeyi ihmal etmez.

Kabul töreni ister ilkel ister medeni olsun, diğer toplumlarda da iyi bilinen bir ritüeldir. Birçok toplumda bir ergene hayatı ve kabul törenini anlatmak zor olduğu gibi, her şeyi kendi başına kavramasını beklemek de zordur. Çünkü toplumlar kendi yaşam tecrübelerini gelecek nesillere aktaramazlarsa yok olma ile karşı karşıya kalacaklardır. Toplumların varlıklarını devam ettirmelerinin tek gerçek yolu üye sayısına sahip olmaktır. Toplum için ise dünyaya gelmek tek başına yeterli değildir. Gelenek, görenek, folklor ve dini tecrübenin de gelecek nesillere aktarılması gerekir. Çünkü nesiller kültür aktarımı ile yaşamaya devam ederler. Tarihsiz bir toplum düşünülemez. Bu çerçevede kabul törenleri hem hafıza hem de davranış kalıplarının aktarımıdır. Bunlara ek olarak, kabul töreni özellikle dini ve efsanevi yönlerden pedagojik bir eğitimidir.

Kabul töreni ilkel kabileler tarafından özellikle vücut gücünün uygulandığı bedensel kısımlara daha fazla odaklanır. Kabul törenleri boyunca şiddetin yoğunluğu bu gerçeği ortaya koymaktadır. Sünnet, diş çıkarma, bedensel yarananma ve alışılmış yaşam pratiği ilkel kabileler tarafından uygulanan bazı zorlu süreçlerdir. İlkel kabilelerin doğasında bu gibi törenlerin olduğu ve doğal olarak miras kaldığı tahmin edilmektedir. Çünkü doğanın kendisi zor bir alandır ve sert ve acımasız koşullara alışmanın tek yolu adayların belirli bir geçiş döneminden geçmesini gerektirmektedir. Bu nedenle ilkel kabilelerdeki kabul törenleri zorlu çilelerle doludur. Dağlık, ağaçlık ve çöl gibi zor coğrafi şartlarda yaşayan bireyler, doğaya meydan okumak için bazı eğitimler almak zorundadır. Bu bağlamda ilkel kabileler fiziksel ve manevi eğitimlerin tüm türlerini kabul törenleri aracılığıyla üyelerine aktarırlar.

Uygar toplumlar ilkeler kabilelerde olduğu gibi sert yaşam şartlarına sahip değildir. Yerleşik hayat ve gelişmiş yaşam şekli nedeniyle, medeni toplumdaki üyeler nispeten daha yumuşak kabul törenlerine sahiptir. Bu gibi toplumlarda şiddet içeren törenlerin sayısı azdır. Bireylerin geçiş töreni çoğunlukla sembolik kabul törenleri aracılığıyla meydana gelir. Bu toplumlarda bireyler fiziksel gücü test etme ve odaklanmanın yerine daha çok eğitsel, dinsel ve efsanevi bilgiler ile donatılırlar. Sembolizm yüklü törenler, kişinin çocukluktan çıkıp yetişkin olacağı bir festivale dönüştürülmeye çalışılır. Medeni toplumlar, amaçları aynı olsa da ritüellerin tarzı bakımından ilkel kabilelerden ayrılırlar. Sonuç olarak, ilkel kabileler ve medeni toplumlar kabul törenini nasıl uyguladıkları konusunda farklılaşsa da kabul törenlerinin nedenleri konusunda hemfikirlerdir.

Kaynakça

- Adam, B. (2015). *Din hakkında genel bilgiler ve yahudilik, Dinler tarihi el kitabı*. Baki Adam (ed.). Ankara: Grafiker Yayınları.
- Alicı, M. (2015). *Mecusilik, Dinler tarihi el kitabı*. Baki Adam (ed.). Ankara: Grafiker Yayınları.
- Breton, D. (2005). *Acının antropolojisi*. Çev. İ. Yerguz. İstanbul: Sel Yayıncılık.
- Bonnefoy, Y. (2000). *Antik dünya ve geleneksel toplumlarda dinler ve mitolojiler sözlüğü*. çev. L. Yılmaz. I. Cilt. Ankara: Dost Kitabevi.
- Burkert, W. (1999). *İlk çağ gizem tapıları*. Çev. A. S. Şener. Ankara: İmge Yayınları.
- Burkitt, F. G. (1899). *Early christianity outside the roman empire*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Campbell, J. (1995). *İlkel mitoloji, Tanrı'nın maskeleri*. Çev. Kudret Emiroğlu. Ankara: İmge Yayınevi.
- Challoner (1843). *The catholic christian instructed, sacraments, sacrifice, ceremonies and observances of the church*. New York: Richardson and Son.

- Choksy, J. K. (2005). *Zoroastrianism, Encyclopedia of religion* Lindsay Jones (ed.). New York: Thomson Gale.
- Clothey, F. W. (2006). *Religion in India, A historical introduction*. London: Routledge Press.
- Crow, W. B. (2002). *Büyünün, cadılığın ve okültizmin tarihi*. Çev. Fulya Yavuz. İstanbul: Dharma Yayınları.
- Cox, J. L. (2005). *Rites of passage: African rites, Encyclopedia of religion*. Lindsay Jones (ed.). New York: Thomson Gale.
- Devine, A. (1899). *The sacraments according to the teaching and doctrine of the catholic church*. New York: Benziger Bross.
- Eliade, M. (1975). *Rites and symbols of initiation, the mystery of birth and rebirth*. New York: Harper Colophon Books.
- Eliade, M. (1999). *Şamanizm*. Çev. İsmet Birkan. Ankara: İmge Yayınları.
- Eliade, M. (2001). *Mitlerin özellikleri*. Çev. Sema Rifat. İstanbul: Om Yayınevi.
- Erbaş, A. (1998). *Hıristiyan ayinleri (sakramentler)*. İstanbul: Nun Yayıncılık.
- Firestone, R. (2004). *Yahudiliği anlamak, İbrahim'in/Avram'ın çocukları*. Çev. Çağlayan Erendağ ve Levent Kartal. İstanbul: Gözlem Gazetecilik Basın ve Yayın AŞ.
- Frazer, J. G. (2004). *Altın dal, I-II, dinin ve folklorun kökenleri*. çev. Mehmet H. Doğan. İstanbul: Payel Yayınları.
- Guenon, R. (2003). *İnisiasyona toplu bakışlar I*. Çev. Mahmut Kanık. İstanbul: Hece Yayınları.
- Gündüz, Ş. (1998). *Din ve inanç sözlüğü*. Konya: Vadi Yayınları.
- Gündüz, Ş. (2007). *Sih dini, Yaşayan dünya dinleri*. Şinasi Gündüz (ed.). Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları.
- Hartz, P. R. (2009). *World religions, zoroastrianism*. New York: Chelsea House Publishers.
- Kaplan, Z. (2007). *Bar Mitzvah/Bat Mitzvah, Encyclopedia of judaica*. Fred Skolnik (ed.). Vol 3, New York: Thomson Gale.
- Kaur Sinh, N.G. (2005). *Gender and religion: Gender and sikhism, Encyclopedia of religion*. Lindsay Jones (ed.). New York: Thomson Gale.
- Kyalo, P. (2013). Initiation rits and rituals in african cosmology. *International Journal of Philosophy and Theology*, 1(1), pp.34-46.
- Landsford, T. (2004). *Africa central, The Encyclopedia of religious, rites, rituals and festivals*. (ed. Frank A. Salamone). London: Routledge.

- Meslin, M. (1987). *Baptism, Encyclopedia of religion*. Lindsay Jones (ed.). New York: Thomson Gale.
- Örnek, S. V. (1971). *Etnoloji sözlüğü*. Ankara: Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi.
- Pelikan, J. (1987). *Christianity: An overview, Encyclopedia of Religion*. Lindsay Jones (ed.). New York: Thomson Gale.
- Ray, H. P. (2006). *Buddhism in ancient India, Encyclopedia of India*. Stanley Wolpert (ed.). New York: Thomson Gale.
- Sharpe, E. J. (2000). *Dinler tarihinde 50 anahtar kavram*. trc. Ahmet Güç. Bursa: Arasta Yayınları.
- Yitik, A. İ. (2005). *Hint dinleri*. İzmir: İzmir İlahiyat Vakfı Yayınları.
- Watanabe, M. (2005). *Aum Shinrikyo, Encyclopedia of religion*. Lindsay Jones (ed.). New York: Thomson Gale.
- Wayman, A. (1987). *Budhizm, schools of: Tantric rituel schools of budhizm, Encyclopedia of religion*. Lindsay Jones (ed.). New York: Thomson Gale.
- Zahan, D. (1987). *Bambara religion and west african religion, Encyclopedia of Religion*. Lindsay Jones (ed.). New York: Thomson Gale.